

cesarstva, je bil rojen leta 1765 v Simbirskem poglavarstvu, vzrejen pa v Moskvi na Rusovskem. Jako mlad stopi v vojaško službo in stopa zavoljo svoje učenosti in urnosti od časti do časti.

Ker je bila cesarju Aleksandru (Pavloviču) Karamzinova zgodovinska učenost že znana, in ker rusovsko cesarstvo, četudi tako veliko in mogočno, do ondaj popisa vsih svojih zgodb zaporedoma še ni imelo, imenuje cesar leta 1803 Karamzina zgodopisca rusovske države, in mu dovoli za delo in stroške 60.000 rusovskih rubeljnov *). Karamzin se tega dela še tisto leto loti.

Srečno in slavno dokončá učeni mož težavni posel v dvanajstih letih. Gospôda in meščani, kmetje in vojaki so si te imenitne bukve take obilno omišljevali, da ni bilo v 26 dneh po natisu od 3000 iztisov nobenega več na prodaj dobiti, čeravno so bukve po 50 rubeljnov prodajali. Leta 1818 so bile že drugič natisnjene in iz rusovskega jezika pozneje tudi na nemškega prestavljene.

Beseda izvirnega spisa je lepa, gladka, učena, pa vendar lahko razumeti. Mikalo bo vsakega že predgovor brati, v katerem učeni pisavec bravcu prav na serce govore razklada, kako je vednost zgodovine, posebno domače, vsakemu človeku koristna, koliko ljubši so nam kraji premile domovine, po tem ko njih zgodbe zvemo, in koliko bolj nas k posnemanju spodbujajo lepi izgledi slavnih mož našega kakor kteregega družega naroda.

Karamzin se s tem izverstnem delom cesarju Aleksandru tako priljubi, da ga ti leta 1824 do časti državne svetovavstva s 50.000 rubeljni letne plače povikša.

Ali že tretje leto na to slavni Karamzin umerje (3. junia 1826).

Vso njegovo letno plačo je potem udova z otroci dobivala.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Kmetijska družba v Zagrebu je v seji 12. p. m. napravo kmetijske šole sklenila, in vabi domoljube, katerim je povzdiga kmetijstva in blagostanja na Horvaškem pri sercu, naj pripomorejo z denarji k ti napravi.

* Za gotovo se je zvedilo, da število učencov v Reških šolah, ki le laški ali kak drug nehorvašk jezik govore, je v primeri k učencom ilirskega jezika kakor 39 do 450—500. Iz tega je velika večina učencov ilirskega jezika očitno kot beli dan.

* Dopisojoči ud Dunajske cesarske akademie gosp. Volny, je poslal filozofsko-historiškemu odboru novo zbirko za zgodovino česko, moravsko in ogersko.

* Z nadškofijske knjigotiskarnice v Pragi je ravno prišel prvi zvezek pridig za nedelje in praznike od Prokopa Ondráka, Příbramskega dekana na svitlo Vse njegove pridige se bodo izdale v 18 zvezkih, in vsak zvezek bo veljal 12 kr.

* V državni tiskarnici se tiska „veliki Perski slovník“ od profesorja Wulera. Tiskarni stroški bodo znesli samo 4000 gold.

* 13. tega mesca bo začel v Temišvaru nov beletristiški časopis s cirilskimi čerkami izhajati. Vredoval ga bode Aleks. Andrič. Prišel bo na svitlo na teden dvakrat v velikej četertini na celej poli. Naročnina znese za leto s poštnino vred 10 gold.

*) Stari (Pavlovi) rubeljni veljajo po 2 fl. 10 kr., novi pa po 1 fl. 32 kr. in 1 vinar našega denarja. Pis.

Novičar iz slovanskih krajev.

Iz Štajarskiga piše „Danica“, da so milostljivi Lavantinski knez in škof po deželi pastirsk list razposlali, v katerim zmote odkrijejo, v katerih je bilo dosti ljudi zavoljo domišljevaniga prikazovanja Materje Božje na neki smreki na Štajarskim na Paki v Vitanski fari blizo Celja. Poslali so cerkvene sodnike, dobro razumne, poštene in bogaboječe može, štiri tehante, kateri so vès kraj pregledali, vse priče zaslišali in vse po resnici in pravici razsodili. Ali prepričali so se, de v celi ti prigodbi ni nobeniga sledú kakiga Božjiga razodenja; noben čudež, nobena posebna gnada, nobeno očitno spreobrnjenje kaciga grešnika se ne da dokazati. Torej verne posvarijo, de naj se nikar ne dajo zapeljati, v ta kraj na božjo pot hoditi. Hudobneži in svojoglavci pa, kateri bi to prepoved prederzno in terdovratno grajali in ljudi na to prazno božjo pot zapeljevali, bodo od cerkvene družbe izobčeni (iz družbe vernih ločeni), ter imajo greh, od kteriga odvezati si škof sami sebi prihranijo. (Zadovoljno razglasimo ta modri sklep milostljiviga gosp. škofa, ki svetu očitno razodene resnico. Ko je v „Novicah“ po natanjnim in véstnim prepričanju popisal odkritoserčen gospod pa prijatelj resnice tisto sleparijo, katero so vražni babjoverci in tisti, ki babjoverstvo „ab invisib“ podpirajo, za čudež imeli, so razsajali nekteri zoper „Novice“ tolikanj bolj, ker so ne dolgo poprej tudi tisto komedijo na „Gori“ po natanjnim in vestnim prepričanju sleparsko imenovali. Nek brezimen podpornik teh sleparij in ljudskiga motenja in poneúmvstva nam je na to celò pismo, podčerkano z —o— poslal, v katerim nam priporoča: naj bi 53. list Dunajskiga cerkveniga časopisa brali, v katerim stoji sostavek: „Die Aufklärer und der Aberglaube“. Kar smo v tem sostavku pričakovali, smo tudi v njem našli!! Ker s copernicam ne gré več, da bi ljudje na nje in na njih moč verjeli, so prišle sedaj kervotočnice in druge domišljevane prikazni na versto. „Skrivnost božje moči je velika, pa te skrivnosti Bog ni starim babam, ne neumnim deklinam, ne rokomavžarjem, ne ciganam razodel“. Vred.)

Iz Ormoža 3. julia. Xp. Letina na Štajarskem veselo kaže. Na spodnjem polji Drave in Mure so žita prav lepe, razun reži, katero je zima zlo pobrala; tudi kuruza in krompir obilen pridelk obetata, če le suša ne bo predolgo terpela in zadnja polovica tega mesca ne bo krompirja pokvarila. Bog daj, da ne! Tudi vinogradi, sosebno Radgonski, Lutomerski, Savriški in bližnji Horvaški lepo obetajo, in med temi posebno tisti, ki so dobro obdelovani in bolj gnojeni bili. Česinj in čespej bo dovelj, hrušk malo, jabelk celò nič. Ker letina dobro kaže, gré cena žita in vina zlo nazaj, posebno ker žita in vina iz bližnjega Horvaškega k nam sila veliko pride, kar naše kmete zlo tare. — Tista kužna bolezin, o kateri so „Novice“ že pisale in ktera je pod imenom francozov plemenske kobile in žebce napadla, ne obstoji v gnjidavem razjedu spolovil (Chancer), ampak le bolj v žlebotoku, tedaj ne bo tako huda, če se bojo kmetje po poduku izvedenih zdravnikov ravnali, ne pa po konjerskim mazaštvu in po svetu družih mojstrov skazov. Slišal sim, da je 300 bolnih, med temi le 17 nevarnih, kakih 5 jih je nek poginilo. Pri sv. Križu na Murskom polji se je med govejo živino neka huda bolezin prikazala. — Drugo pot Vam bom več pisal.

Iz Krajnja. (Posvečenje Prešernoviga spominka. Konec). Ko pevci pesem končajo in gosp. dekan poslednjič blagoslovijo gomilo, se gosp. dr. Bleiweis, kteriga trud je važno delo vodil in izverstno izpeljal, v